

ASGARİ ÜCRET VE SOSYAL GÜVENLİKLE İLGİLİ TABAN VE TAVAN ÜCRETLERİ

ÖZET : 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren uygulanacak asgari ücret ve sosyal güvenlikle ilgili taban ve tavan ücret hesaplamaları

A-2015 YILINDA UYGULANACAK ASGARİ ÜCRET TUTARLARI

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi uyarınca, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirlenmesi gerekmektedir. Uygulamada bu Kanun hükümlerine uygun olarak her yıl ya da altı ayda bir asgari ücret belirlenmektedir.

Bu düzenlemeye uygun olarak en son 2015 yılında uygulanacak asgari ücret tutarları 31 Aralık 2014 tarihli ve 29222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 30/12/2014 tarihli ve 2014/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI ile belirlenmiştir. Buna ilişkin açıklamalarımız 31.12.2014/236 sayılı Sirkülerimizde yer almıştı.

Bu belirlemeye bağlı olarak bu Sirkülerde asgari ücret ve **sosyal güvenliğe ilişkin taban ve tavan ücretler konusunda bilgiler yer almaktadır**. Bu yıl uygulamasında da asgari ücret artışı iki döneme yayıldığından, bu açıklamalar iki dönem halinde verilecektir. Ayrıca bu yıl asgari ücret ülke genelinde tek bir tutarda uygulanacak olup, 16 yaşından küçükler için ayrıca bir belirleme yapılmamıştır.

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-2

1- 01.01.2015-30.06.2015 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.01.2015-30.06.2015 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret 30/12/2014 tarihli ve 2014/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

YAŞ	01.01.2015 -30.06.2015	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	40,05 (kırk lira beş kuruş)	1.201,50
16 yaşını doldurmamışlar için	40,05 (kırk lira beş kuruş)	1.201,50

Bu durumda bir işçiye ödenecek net asgari ücret tutarı ve işverene maliyeti aşağıdaki gibi olmaktadır.

ASGARİ ÜCRETİN NET HESABI VE İŞVERENE MALİYETİ		
1.01.2015 - 30.06.2015 Dönemi		
Ücret/ kesinti/indirim	Oranı	Tutar
I- Asgari Ücretin Netinin Hesabı (Tl/Ay)		
Asgari ücret		1.201,50
SGK primi	% 14	168,21
İşsizlik sig.fonu	% 1	12,02
Gelir vergisi	%15	63,08
Asgari geçim indirimi		90,11
Damga vergisi	% 07,59	9,12
Kesintiler toplamı		252,43
Net asgari ücret		949,07
II- İşverene Maliyeti (Tl/Ay)		
Asgari ücret		1.201,50
SGK primi (işveren payı)	% 15.5	186,23
İşveren işsizlik sigorta fonu	% 2	24,03
İşverene toplam maliyet		1.411,76

[Asgari geçim indirimi bekar ve çocuksuz çalışan dikkate alınarak hesaplanmıştır.]

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-3

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81'inci maddesinin (a) fıkrasına göre malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir. Aynı maddenin (ı) bendinde yer alan koşulların gerçekleşmesi durumunda özel sektör işverenlerinin malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, **işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece** karşılanmaktadır. Standart hesaplamalarda işveren payına ayrıca kısa vadeli sigorta kolları primi (% 2) ile genel sağlık sigortası primi (% 7,5) de eklenmektedir. Sigortalı ise % 1 işsizlik sigortası primi ve % 5 genel sağlık sigortası primi ödemektedir.

2- 01.07.2015 - 31.12.2015 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.07.2015-31.12.2015 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret, 2014/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

YAŞ	01.07.2015 -31.12.2015	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	42,45 (kırk iki lira kırk beş kuruş)	1.273,50
16 yaşını doldurmamışlar için	42,45 (kırk iki lira kırk beş kuruş)	1.273,50

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-4

Bu durumda bir işçiyeye ödenecek net asgari ücret tutarı aşağıdaki gibi olmaktadır¹.

01.07.2015 - 31.12.2015 Dönemi		
Ücret/ kesinti/indirim	Oranı	Tutar
I- Asgari Ücretin Netinin Hesabı (TL/Ay)		
Asgari ücret		1.273,50
SGK primi	% 14	178,29
İşsizlik sig.fonu	% 1	12,74
Gelir vergisi	%15	72,26
Asgari geçim indirimi		90,11
Damga vergisi	% 07,59	9,67
Kesintiler toplamı		272,96
Net asgari ücret		1.000,54
II- İşverene Maliyeti (TL/Ay)		
Asgari ücret		1.273,50
SGK primi (işveren payı)	% 15.5	197,39
İşveren işsizlik sigorta fonu	% 2	25 , 47
İşverene toplam maliyet		1.496,36

Dönem içerisinde herhangi bir değişiklik olmaması durumunda sigorta primlerine ilişkin olarak daha önceki dönem bölümünde yapılan açıklamalar, bu dönem için de geçerlidir.

B-Öğrenci ve Çıraqlara Ödenecek Asgari Ücret

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun (**Değişik : 13/2/2011-6111/64 md**) 25'inci maddesine göre işletmelerde meslek eğitimi gören **ÖRGÜN EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNE**, asgari ücretin net tutarının yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30'undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15'inden, **ADAY ÇIRAK VE ÇIRAĞA** yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30'undan aşağı ücret ödenememektedir.

Aynı maddenin 4'üncü fıkrasına göre de "Aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin **% 50'si üzerinden** Bakanlık ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekle karşılanır."

¹ Bu Tabloların hazırlanmasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü verilerinden yararlanılmıştır.

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-5

Buna göre 2015 yılında dönemler itibariyle öğrenci ve çıraklara ödenmesi gereken asgari ücret tutarları aşağıdaki gibidir:

1- 01.01.2015-30.06.2015 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret (%30)

	01.01.2015 -30.06.2015	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	12,015	360,45
16 yaşını doldurmamışlar için	12,015	360,45

Bu dönemde sigorta primine esas tutar (%50) ise aşağıdaki gibidir.

	01.01.2015 -30.06.2015	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	20,025	600,75
16 yaşını doldurmamışlar için	20,025	600,75

Sirküler Rapor Mevzuat M^m 07.07.2015/131-6

2- 01.07.2015 - 31.12.2015 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret (% 30)

	01.01.2015 -30.06.2015	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	12,735	382,05
16 yaşını doldurmamışlar için	12,735	382,05

Bu dönemde sigorta primine esas tutar (%50) ise aşağıdaki gibidir.

	01.07.2015-31.12.2015	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	21,225	636,75
16 yaşını doldurmamışlar için	21,225	636,75

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca "Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır. " Ayrıca Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/12'nci maddesi uyarınca da 3308 sayılı Kanuna tabi olan çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri gelir vergisinden istisna edilmiştir².

C-Sosyal Güvenliğe İlişkin Taban ve Tavan Ücretler

01.10.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 82 nci maddesinde³, bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin

² Madde 23 – (Değişik: 24/12/1980 - 2361/17 md.)

Aşağıda yazılı ücretler Gelir Vergisinden istisna edilmiştir.

...

12. 3308 sayılı Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanununa tâbi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri.⁽¹⁾

³ Günlük kazanç sınırları

MADDE 82- (Değişik birinci fıkrası: 13/2/2011-6111/39 md.) Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan **günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katıdır.**

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-7

hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı olarak belirlenmiştir.

Ancak, 5510 sayılı Yasanın 4/c maddesinde belirtilen kamu görevlileri için herhangi bir tavan bulunmamaktadır.

Bu durumda, 2015 yılında dönemler itibariyle sosyal güvenlik primine esas taban ve tavan ücreti aşağıdaki gibi olmaktadır.

16 Yaşından Büyüklük İçin		
Sınırlar	01.01.2015 -30.06.2015	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	40,05	1.201,50
Tavan Ücret (üst sınır)	260,325	7.809,75

Sınırlar	01.07.2015 -31.12.2015	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	42,45	1.273,50
Tavan Ücret (üst sınır)	275,925	8.277,75

Günlük kazançları yukarıdaki fıkrada belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır.

İkinci fıkraya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder.

Sigortalıların bu Kanunun 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi oranında sigortalıya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz ödenmez.

3- Öğrenci ve Çıraklar İçin (% 30)

16 Yaşından Büyük Öğrenci ve Çıraklar İçin (%30)		
Sınırlar	01.01.2015 -30.06.2015	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	12,015	360,45
Tavan Ücret (üst sınır)	78,098	2.342,93

16 Yaşından Büyük Öğrenci ve Çıraklar İçin (%30)		
Sınırlar	01.07.2015-31.12.2015	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır)
Taban Ücret (alt sınır)	12,735	382,05
Tavan Ücret (üst sınır)	82,778	2.483,33

3308 sayılı Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Bakanlık ve mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekle karşılanır.

Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dahil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-9

ilâve edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82 nci madde hükmü de nazara alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilir. Bu durumlarda sigorta primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve 102 nci madde hükümleri uygulanmaz. (5510 sayılı Kanun md.80-1/d).

Sigortalının aynı ay içinde birden fazla işyerinde çalışması hâlinde, o aydaki toplam prim ödeme gün sayısı 30 günü geçemeyecektir.

Diğer taraftan, saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, belirlenen alt sınır olmaktadır. Ancak, bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşacaktır.

Öte yandan 5510 sayılı Yasada;

- i- 5510 sayılı Yasanın 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,
- ii- Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutulular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumları,
- iii- 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri Yüksek Öğretim Kurumu,

prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmışlardır.

Ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanacaktır.

İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak, işveren ve sigortalı arasında kısmi süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-10

prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacaktır. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilecektir.

D-Sigorta Primlerine Tabi Olmayan Ödemeler:

5510 sayılı Yasanın 80 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) alt bendi uyarınca

- i- Ayni yardımlar,
- ii- Ölüm,
- iii- Doğum ve evlenme yardımları,
- iv- Görev yollukları,
- v- Seyyar görev tazminatı,
- vi- Kıdem tazminatı,
- vii- İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- viii- Keşif ücreti,
- ix- İhbar ve kasa tazminatları
- x- Sosyal güvenlik kurumun ca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek;
  - a) *Yemek,*
  - b) *Çocuk ve aile zamları,*
- xi- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları,

prime esas kazanca tabi tutulmayacaktır.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışında;

- i- Her ne adla yapılırsa yapılsın **tüm ödemeler** ile
- ii- **Ayni yardım** yerine geçmek üzere yapılan **nakdi ödemeler**,

prime esas kazanca tabi tutulacaktır. Ayrıca, diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Yasanın uygulanmasında dikkate alınmayacaktır.

E- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİMLERİ

İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. 5510 sayılı Yasanın 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilenlerden, Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınmaktadır. Sigortalıların prime esas kazanç ile ilgili olarak beyanda bulunmaları esastır.

İsteğe bağlı sigortalılıktaki prime esas kazançlar ile prim ödeme gün sayıları kısa vadeli sigorta uygulamalarında dikkate alınmaz (5510 sayılı Kanun md. 52).

Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ilişikte verilmiştir.

Sayılarımızla...

TEBLİĞ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI

Karar Tarihi : 30/12/2014

Karar No : 2014/1

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 3/12/2014 tarihinde başladığı çalışmalarını 30/12/2014 tarihine kadar sürdürmüş ve yaptığı dört toplantı sonucunda;

- 1) Millî seviyede tek asgari ücret tespitine, oybirliğiyle,
- 2) İşçinin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretinin; 1/1/2015-30/6/2015 tarihleri arasında 40,05 (kırklira beşkuruş) Türk Lirası olarak, 1/7/2015-31/12/2015 tarihleri arasında ise 42,45 (kırkikilira kırkbeşkuruş) Türk Lirası olarak tespitine, işçi temsilcilerinin muhalefetine karşılık oy çokluğuyla,
- 3) İş bu Kararın, 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince Resmî Gazete'de yayımlanmasına oy birliğiyle, karar verilmiştir.

GEREKÇE

Asgari ücret, bilindiği gibi ödenmesi zorunlu olan en az ücrettir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliği uyarınca, asgari ücret, pazarlık ücreti değildir.

Asgari ücretin belirlenmesi sırasında, Komisyonumuz, bu çerçevede bir karar alınması için çalışmış, işçilerin geçim şartları ve 2015 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiştir.

İşte bu çerçevede hareket eden Komisyonumuz; işçinin günlük asgari ücretini; 1/1/2015-30/6/2015 tarihleri arasında 40,05 (kırklira beşkuruş) Türk Lirası olarak, 1/7/2015-31/12/2015 tarihleri arasında ise 42,45 (kırkikilira kırkbeşkuruş) Türk Lirası olarak belirlemiştir.

Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nca belirlenen asgari ücret, Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN ASGARİ ÜCRET KARŞI OY GEREKÇESİ

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işçi kesimi adına görev yapan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) temsilcileri, işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çokluğu görüşüyle belirlenen asgari ücrete aşağıdaki gerekçeyle katılmamış ve muhalif kalmışlardır:

“Anayasanın 55 inci maddesinde ‘asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur’ düzenlemesi yer almaktadır.

Sirküler Rapor Mevzuat 07.07.2015/131-13

Asgari Ücret Yönetmeliğinde ise ‘işçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin, gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücret’ olarak asgari ücret tanımlanmaktadır.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun çalışmalarına başladığı 03 Aralık 2014 günü itibariyle geçerli olan brüt aylık asgari ücret 1.134 TL’dir. Bu tutardan sosyal güvenlik, vergi, işsizlik sigortası gibi kesintiler yapıldıktan sonra ele geçen net aylık ücret ise 891,03 TL olmaktadır. Bu tutar, asgari ücretli işçinin bile Aralık 2014 ayında bir üst vergi diliminden vergi ödemek durumunda kalması nedeniyle daha da düşmektedir.

Asgari ücret, çalışanların düşük ücretlere karşı korunmasına ve emek sömürsünü önlemeye yönelik önemli ve etkin bir sosyal politika aracıdır. İnsan temel hak ve özgürlüklerinin tanımlandığı tüm uluslararası sözleşmelerde, herkesin kendisi ve ailesi için “insan onuruna yaraşır” adil ve elverişli bir ücrete hakkı olduğu kabul edilmektedir.

İşçi temsilcileri, 2015 Yılı Programında öngörülen altışar aylık yüzde 3 oranındaki asgari ücret artışının kabul edilemez nitelikte olduğunu vurgulamış, günlük asgari ücreti 1-2 lira artırarak çalışanların geçim koşullarında düzelmenin sağlanamayacağını belirtmiştir.

İşçi temsilcileri asgari ücreti belirleme çalışmaları sırasında temel alınması gereken ilkeleri aşağıdaki biçimiyle açıklamış ve talep etmiştir:

1. Anayasa’da yer alan “geçim şartları” yaklaşımına öncelikle uyulmalıdır.
2. Ücretlerde adaleti sağlamak açısından, en düşük devlet memuru maaşı dikkate alınmalıdır.
3. İşçinin ailesi ile birlikte günün ekonomik ve sosyal koşullarına göre insanca yaşamasını mümkün kılacak, insanlık onuruyla bağdaşacak bir tutar belirlenmelidir.
4. İşçinin ve ailesinin bilimsel olarak belirlenmiş harcama kalıbı esas alınmalı ve hesaplamalarda Türkiye İstatistik Kurumu verileri kullanılmalıdır.
5. Perakende fiyatlar kullanılarak hesaplanan net harcama tutarı, işçinin eline net geçecek biçimde düzenlenmelidir.
6. Asgari ücret, sanayi/tarım ve yaş, cinsiyet ayırımı yapılmadan yine ulusal düzeyde tek olarak belirlenmelidir.
7. İşçilerin arasında nitelik, kıdem, işin mahiyeti gibi ekonomik amaçlı değerlendirmelerin tümünden bağımsız olarak ele alınmalı, ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret olarak kabul edilmelidir.
8. İşçinin satın alma gücünün ileriye dönük olarak korunabilmesi için gerekli bir iyileştirme ayrıca ilave edilmelidir.
9. Asgari ücret belirlenirken, gelir dağılımında adaleti sağlamaya yönelik olarak ayrıca refahtan pay verilmelidir.

İşçi temsilcileri, asgari ücret çalışmaları sırasında bu ilkeleri savunmuş ve asgari ücretin bu çerçevede belirlenmesi ve kabul edilmesi için mücadele etmiştir.

Asgari ücretin tespitinde Anayasa gereği göz önünde tutulması gereken ‘ülkenin ekonomik durumu’ gerek Hükümet tarafından hazırlanan 2015 Yılı Programı ve Bütçesi ile Orta Vadeli Mali Programda öngörülen hedefler, gerek komisyon çalışmalarında sunulan raporlar, ekonomik göstergelerin olumlu olduğuna işaret etmektedir. Bu olumlu gelişmelerin asgari ücrete yansıtılması talebinde bulunulmuştur.

Asgari ücretin belirlenmesindeki göz önünde bulundurulması öncelikli ilke olan ‘çalışanların geçim şartları’ ise devletin resmi kurumu Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından ortaya konulmuştur. Asgari Ücret Tespit Komisyonunun verdiği görev doğrultusunda TÜİK geçim koşullarını hesaplamıştır. Devletin resmi kurumunun 2014 Aralık ayında Komisyona sunduğu hesaplama göre, tek bir işçinin aylık harcama tutarı net 1.425 TL’dir. Yapılan bu hesaplamada ‘çalışanın ailesi’ dikkate alınmamıştır. Konfederasyonumuzun 28 yıldan bu yana her ay düzenli olarak yaptığı ‘Açlık ve Yoksulluk Sınırı’ araştırmasına göre tek bir işçinin yaşama maliyeti aynı dönem itibariyle net 1.458 TL’dir. TÜRK-İŞ ile TÜİK’in verileri uyumludur.

Asgari ücret pazarlık ücreti değildir. Bilimsel, objektif yöntemler ve güvenilir verilerle tespit edilen taban ücrettir.

İşçi kesimi, öncelikle TÜİK tarafından belirlenen **net tutarın** temel alınmasını, sonradan 2015 yılı için öngörülen enflasyon hedefi ile refah payı ilavesi gerektiğini, sonuç itibarıyla, bu yöntemle belirlenecek asgari ücretin önemli adım ve başlangıç olacağını Komisyonunda ifade ve talep etmiştir.

Ancak işçi kesiminin bu talebi bile Komisyonunda görev yapan işveren-devlet kesimi temsilcileri tarafından dikkate alınmamıştır. Asgari ücret pazarlık konusu yapılmış ve düşük belirlenerek, oy çokluğuyla kabul ve ilan edilmiştir.

Bu yaklaşım gelir eşitsizliğini ve adaletsizliği daha da büyütmektedir. Devlet sosyal koruma görevini iktisaden zayıf olan işçiden yana kullanmamıştır. Kararlaştırılan asgari ücret, ülkede uygulanmakta olan ekonomik ve sosyal politikaların bir yansıması ve önemli göstergesidir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun işveren-devlet kesimi temsilcilerinin oy çoğunluğuyla belirlenen asgari ücrete, gerek miktar ve gerek belirleme yöntemi açısından yukarıda sıraladığımız gerekçelerle katılmıyoruz ve işçi kesimi olarak muhalif kalıyoruz.”

TÜRMOB